

ОБЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕННОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ
«Ялтинская общеобразовательная школа
имени святого цесаревича Алексея»

Республика Крым, г. Ялта, ул. Садовая 2, тел/факс: (0654) 26-23-86, e-mail: private_school@mail.ru

Рассмотрена и принята

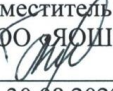
на Педагогическом совете

Протокол от 28.08.2023 № 1

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора по УВР

ООО «ЯОШ им. св. цес. Алексея»

 Соломкина Т.Е.

от 30.08.2023 г.

УТВЕРЖДАЮ

Директор ООО «ЯОШ им. св.

цес. Алексея»

 Приказ от 30.08.2023 № 80

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Родной язык (украинский)»

для обучающихся 1-4 классов

Учитель: Соломкина Татьяна Евгеньевна

Ялта 2023

1. Пояснювальна записка

Для забезпечення реалізації Федерального державного освітнього стандарту загальної освіти слід використовувати (програмне забезпечення) Наказ Міністерства освіти Російської Федерації від 18.05.2023 р № 372 «Про затвердження Федерального освітньої програми початкової загальної освіти»

Навчальні плани забезпечують викладання і вивчення державних мов республік Російської Федерації і рідної мови з числа мов народів Російської Федерації, а також встановлюють кількість годин, що відводяться на їх вивчення, за класами (роками) навчання.

Вибір мови навчання та вивчення рідної мови визначається локальними нормативними актами організації, яка здійснює освітню діяльність відповідно до законодавства Російської Федерації.

Вільний вибір мови освіти здійснюється за заявою батьків (законних представників) неповнолітніх учнів.

Відповідно до частини 4 статті 14 Федерального закону №273-ФЗ для реалізації права учнів вивчати рідну мову з числа мов народів Російської Федерації, повинна створюватись необхідна кількість класів, груп та мають бути забезпечені умови їх функціонування. Якщо загальноосвітній заклад забезпечений кадровими ресурсами і наявна (хоч одна) заява від батьків (законних представників) на вивчення рідної мови та рідної літератури, загальноосвітній заклад зобов'язаний забезпечити ці потреби.

У змісті програм з рідної (української) мови наявні наступні змістовні лінії: «Мова, загальні відомості про мову», «Розділи наук про мову», «Текст». Ці змістовні лінії тісно взаємопов'язані, позначають предмет навчання та його структуру.

У 2023/2024 навчальному році викладання української мови і літератури у 1-4 класах в освітніх закладах Республіки Крим буде здійснюватися за оновленими федеральними державними освітніми стандартами початкової загальної, основної загальної та середньої загальної освіти, який затверджено наказом Міністерства освіти Російської Федерації від 31.05.2021 р. №286.

Робочі програми з української мови і літератури укладаються на основі федеральних приблизних програм початкової загальної і ухвалюються педагогічною

радою, рішення затверджується директором згідно з локальним актом освітньої організації.

Робочі програми з української мови і літератури, курсів за вибором, а також позаурочної діяльності повинні забезпечувати досягнення запланованих результатів засвоєння основної освітньої програми основної загальної освіти.

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється згідно з критеріями, поданими у приблизних програмах.

Оцінку за ведення зошита з української мови виставляють у кожному класі окремою колонкою в журналі раз на чверть і враховують як поточну. Під час оцінювання зошита слід ураховувати наявність різних видів робіт; грамотність (якість виконання робіт); охайність; уміння правильно оформлювати роботи (дотримання вимог орфографічного режиму).

Програма з української мови ґрунтується на таких основних принципах:

1. Практичній спрямованості та комунікативній орієнтації навчання;
2. Взаємозв'язку у вирішенні комунікативних, освітніх, розвивальних і виховних завдань;
3. Взаємопов'язаному розвитку усіх видів мовленнєвої діяльності;
4. Відборі й організації навчального матеріалу відповідно до вимог мовознавства з урахуванням функціонального підходу, а також специфіки оволодіння українською мовою російськомовними учнями;
5. Наступності між початковою й основною ланками.

Мета вивчення української мови в загальноосвітній школі Криму – створення оптимальних умов для становлення духовно багатой особистості, формування міжкультурних зв'язків у міжкультурному регіоні.

Навчання української мови спрямоване на формування *соціокультурної компетентності*, яка полягає в умінні встановлювати соціальні контакти, адаптації підростаючого покоління до життя в українському соціумі, патріотичному й моральному вихованні, а також у формуванні почуттів толерантності до представників інших національностей, їхніх мов, культур.

Для досягнення зазначеної мети передбачається розв'язання таких завдань:

- забезпечення позитивної мотивації до засвоєння української мови;
- формування умінь і навичок з усіх видів мовленнєвої діяльності в усній і письмовій формі;
- засвоєння елементарних знань про найважливіші мовні одиниці, *необхідні й достатні* для формування мовленнєвих умінь і навичок;
- збагачення словникового запасу;
- засвоєння української графіки й орфографії, формування фонетико-графічних та правописних умінь і навичок;
- залучення до національної культури українського народу;
- забезпечення інтелектуального, морального, соціокультурного й естетичного розвитку особистості.

2. Загальна характеристика навчального предмету

Предмет «Українська мова» відіграє важливу роль в реалізації основних цільових настанов навчальної освіти: формування основ вміння вчитися та здібностей до організації своєї діяльності; духовно-моральному розвитку та виховання молодших школярів.

У програмі подається коротка характеристика предмету, визначаються цілі, завдання навчання українській мові в початковій школі, ціннісні орієнтири навчання, зміст навчання, результати засвоєння програми, вимоги до умов реалізації програми.

Знайомство з культурою українського народу сприяє усвідомлення своєї рідної культури, виховання патріотичних та громадянських цінностей.

На уроках української мови учні отримують уявлення про мову та культуру українців, їх звичаї та традиції. При вивченні української мови необхідно враховувати загальні та відмінні особливості двох споріднених мов.

Відповідно до концептуальних засад, мети і завдань курсу у Програмі визначено зміст навчання української мови для 1-4 класів, який структуровано за чотирма взаємозв'язаними лініями – *мовленнєвою, мовною, соціокультурною і діяльнісною*.

На уроках української мови учні отримують уявлення про мову та культуру українців, їх звичаї та традиції. Прививченні української мови необхідно враховувати загальні та відмінні особливості двох споріднених мов.

3. Місце предмету у навчальному плані

У 1-2 класах на вивчення предмету відводиться 2 години, у 3-4 класах – по 1 годині.

4. Результати засвоєння програми

Особистісні результати

Учень отримає можливість для формування наступних загальних особистісних результатів:

- становлення внутрішньої позиції школяра на рівні позитивного ставлення до школи, до вивчення української мови, орієнтація на змістовні моменти шкільної дійсності і прийняття зразка «гарного учня»;
- прийняття та освоєння соціальної ролі учня, розвиток мотивів навчальної діяльності (соціальних, навчально-пізнавальних і зовнішніх); формування особистісного сенсу навчання, сталого навчально-пізнавального інтересу до вивчення мови, мовної діяльності, до читання і читацької діяльності;
- усвідомлення мови як основного засобу людського спілкування, розуміння важливості спілкування як значущої складової життя суспільства;
- сприйняття української мови як однієї з основних національно-культурних цінностей російського народу, його значення в процесі отримання шкільної освіти, усвідомлення себе носієм цієї мови;
- розуміння того, що правильна усна і письмова мова є показником індивідуальної культури людини;
- розвиток здатності до самооцінки на основі спостереження за власним мовленням;
- усвідомлення своєї етнічної та національної приналежності; формування цінностей багатонаціонального російського суспільства; становлення гуманістичних і демократичних ціннісних орієнтацій;

- шанобливе ставлення до іншої думки, історії та культури інших народів;
- розуміння цілісного, соціально орієнтованого погляду на світ в його органічному єдності і різноманітності природи, народів, культур і релігій; оволодіння початковими навичками адаптації до динамічно змінюється й розвивається світі;
- розвиток самостійності та особистої відповідальності за свої вчинки (так і оточуючих людей), в тому числі в інформаційній діяльності, на основі уявлень про норми і соціальної справедливості;
- розвиток етичних почуттів (сорому, совісті, доброзичливості і емоційно-моральної чуйності), розуміння почуттів однокласників, співрозмовників; співчуття і співпереживання людям.

Метапредметні результати

Регулятивні

Учень отримає можливість для формування регулятивних УУД:

- приймати і зберігати в пам'яті цілі та завдання навчальної діяльності; у співпраці з учителем знаходити засоби їх здійснення і ставити нові навчальні задачі; виявляти пізнавальну ініціативу у навчальному співробітництві;
- враховувати виділені вчителем орієнтири дії в новому навчальному матеріалі (у співпраці з учителем, однокласниками);
- планувати, контролювати і оцінювати навчальні дії відповідно з поставленим завданням і умовами її реалізації; визначати найбільш ефективні способи досягнення результату;
- виконувати дії за наміченим планом, а також за інструкцій, що містяться в джерелах інформації (у завданнях підручника, у «Довідкових матеріалах підручника — у пам'ятках); враховувати правило (алгоритм) в плануванні та контролі способу рішення;
- здійснювати підсумковий та покроковий контроль по результату, адекватно оцінювати правильність виконання дії і вносити необхідні корективи у виконання дії як по ходу його реалізації, так і наприкінці дії;
- виконувати навчальні дії в усному, писемному мовленні;

- адекватно сприймати оцінку своєї роботи вчителями, товаришами, іншими особами;

- розуміти причини успіху/неуспіху в навчальній діяльності і розвивати здібності конструктивно діяти навіть у ситуаціях неуспіху.

Пізнавальні

Учень отримає можливість для формування пізнавальних УУД:

- вміти використовувати мову з метою пошуку необхідної інформації у різних джерелах для виконання навчальних завдань (навчальна, додаткова література, використання ресурсів бібліотек та Інтернету); користуватися словниками і довідниками різних типів;

- записувати, фіксувати інформацію за допомогою інструментів інформаційних і комунікаційних технологій (далі ІКТ);

- орієнтуватися на різноманітність способів вирішення навчальних завдань, здійснювати вибір найбільш ефективних в залежності від конкретної мовної або мовленнєвої завдання;

- використовувати знаково-символічні засоби (у тому числі моделі, схеми, таблиці) подання інформації для створення моделей досліджуваних одиниць мови, перетворювати моделі та схеми для розв'язання навчальних і практичних лінгвістичних завдань;

- оволодівати навичками смислового читання текстів різних стилів і жанрів у відповідності з конкретними цілями і завданнями; отримувати необхідну інформацію з тексту художнього або пізнавального, аналізувати і оцінювати зміст, мовні особливості та структуру тексту; передавати усно або письмово зміст тексту;

- усвідомлено і довільно будувати мовленнєвий висловлювання відповідно до завдань комунікації і складати тексти в усній і письмовій формах; виступати перед аудиторією з невеликими повідомленнями, використовуючи аудіо-, відеосупровід і графічне супроводження;

- здійснювати логічні дії порівняння, аналізу, синтезу, узагальнення, класифікації за родовидовими ознаками, встановлювати аналогії і причинно-наслідкові

зв'язки, будувати міркування, підводити факти мови під поняття на основі виділення комплексу суттєвих ознак та їх синтезу.

Комунікативні

Учень отримає можливість для формування комунікативних УУД:

- вміти слухати і чути співрозмовника, вести діалог;
- орієнтуватися в цілях, завданнях, засобах і умовах спілкування;
- розуміти необхідність орієнтуватися на позицію партнера у спілкуванні, враховувати різні думки і координувати різні позиції у співробітництві з метою успішної участі в діалозі;
- будувати зрозумілі висловлювання; виявляти доброзичливе ставлення до партнера; здійснювати взаємний контроль у спільній діяльності, адекватно оцінювати власну поведінку і поведінку оточуючих;
- визнавати можливість існування різних точок зору і права кожного мати свою; висловлювати свою думку та аргументувати свою точку зору та оцінку подій;
- прагнути до точного вираження власної думки і позиції;
- домовлятися і приходити до спільного рішення у спільній діяльності, у тому числі в ситуації зіткнення інтересів;
- задавати питання, необхідні для організації власної діяльності та співпраці з партнером;
- вміти вибирати адекватні мовні засоби для успішного вирішення комунікативних завдань (діалог, усні монологічні висловлювання, письмові тексти) з урахуванням особливостей різних видів мовлення, ситуацій спілкування;
- будувати монологічні висловлювання з урахуванням ситуації спілкування та конкретної мовленнєвої завдання, добираючи відповідні мовні засоби, дотримуючись норм літературної мови і норми «хорошою» мови (ясність, точність, змістовність, послідовність висловлення думки та ін);
- активно використовувати мовні засоби і засоби ІКТ для вирішення комунікативних і пізнавальних завдань;
- застосовувати набуті комунікативні уміння в практиці вільного спілкування.

Предметні результати

Учень отримає можливість для формування наступних загальних предметних результатів:

- уявлення про мову як основний засіб людського спілкування і явище національної культури, про роль рідної мови в житті людини і суспільства;
- позитивне емоційно-оцінне ставлення до українській мові, розуміння значущості доброго володіння мовою;
- розуміння значущості правильної усної та письмової мови як показника загальної культури людини, вияви власного рівня культури;
- оволодіння початковими уявленнями про норми української мови (орфоепічних, лексичних, граматичних), правила мовленнєвого етикету (в обсязі досліджуваного матеріалу курсу); використання цих норм для успішного вирішення комунікативних завдань у ситуаціях навчальної мовленнєвої діяльності та вільного спілкування; формування свідомого ставлення до якості своєї мови, контролю над нею;
- придбання досвіду орієнтуватися в цілях, завданнях і засобах і умовах спілкування, вибирати адекватні мовні засоби для вирішення комунікативних завдань;
- засвоєння початкових наукових уявлень про основні поняття і правила з області фонетики, графіки, лексики, морфеміки, морфології, синтаксису, орфографії (в обсязі досліджуваного матеріалу курсу); розуміння взаємозв'язку і взаємозалежності між різними сторонами мови;
- оволодіння навчальними діями з мовними одиницями: знаходити, ідентифікувати, характеризувати, порівнювати, класифікувати основні одиниці мови (звуки, букви, слова, речення), конструювати з цих одиниць одиниці більш високого рівня.

5. Зміст навчального предмету

Зміст навчання української мови визначається за такими лініями: *мовленнєвою, мовною, соціокультурною та діяльнісною.*

Мовленнєва лінія постає основною, їй підпорядковуються знання з мови, які є базовими для розвитку й удосконалення вмінь спілкуватися в усній і писемній формах.

Усна форма мовлення передбачає розвиток умінь слухати-розуміти співбесідника та тексти, прочитані чи розказані українською мовою, збагачення українського словникового запасу, оволодіння орфоепічними та граматичними уміннями і навичками, а також умінням запитувати й відповідати, вести діалог і монолог.

Письмова форма мовлення у початкових класах передбачає засвоєння української графіки й орфографії, формування умінь грамотно писати: списувати й писати самостійно та під диктування, складати й записувати під керівництвом учителя перекази та тексти різних типів – розповіді, описи, міркування, правильно оформляти записи в зошиті, а також формування умінь правильно й свідомо читати українською мовою.

Мовна лінія змісту навчання спрямована на оволодіння учнями елементарними знаннями з української мови та правопису, усвідомлення спільного в російській та українській мовах і відмінностей. Знання з мови не самоціль. Вони підпорядковуються формуванню й удосконаленню орфоепічних, лексичних, граматичних та правописних умінь і навичок. Основним принципом, який обумовлює визначення змісту мовної лінії є принцип врахування спільного і відмінностей у мовному матеріалі російської й української мов та особливостей української мови.

Соціокультурна лінія є невід’ємною частиною змісту навчання і полягає в ознайомленні учнів з національною культурою українців, українськими письменниками та іншими представниками культури, етикетною лексикою, сталими народними висловами, прислів’ями і приказками. Тут соціокультурна лінія тісно переплітається з мовленнєвою та літературним читанням.

Соціокультурна лінія змісту навчання передбачає ознайомлення учнів з нормами, які регулюють соціальні стосунки в українському суспільстві, формування умінь дотримуватись їх (культура поведінки і культура мовлення), в процесі спілкування українською мовою за спеціально створеними ситуаціями: різноманітні соціальні ролі у школі (роль учня, однокласника, роль читача у бібліотеці), вдома (роль сина, доньки, внука), на вулиці (роль перехожого, пасажера у транспорті), у магазині (роль покупця) тощо.

Матеріал зазначений у програмі побудовано на основі зіставлення буквених систем російської й української мов, врахування спільного й розбіжностей у них. Водночас широко представлено матеріал, спрямований на збагачення словникового запасу, формування фонетичних і граматичних умінь, розвиток діалогічного й монологічного мовлення.

Зміст програми української мови визначено на основі таких дидактичних і лінгводидактичних принципів, як:

- мотивація навчального процесу та взаємозв'язок навчання, виховання і розвиток школярів;
- доступність навчального матеріалу;
- комунікативна спрямованість навчального процесу;
- міжпредметні зв'язки, зокрема врахування спільного в російській і українській мовах та відмінностей – врахування також особливостей української мови;
- здоров'язбереження (дотримання норм навчання і відпочинку, застосування ігрових методів навчання, що запобігає втомлюваності дітей);
- зв'язок з життям.

Види мовленнєвої діяльності

Слухання. Усвідомлення мета та ситуації усного спілкування. Адекватне сприйняття мовлення. Розуміння на слух інформації пропонованого тексту, визначення основної думки тексту та передача його змісту за питаннями.

Говоріння. Вибір мовних засобів згідно з метою та умовами для ефективного рішення комунікативної задачі. Оволодіння вміннями почати, підтримати, завершити розмову, звернути увагу тощо. Практичне оволодіння усними монологічними висловлюваннями згідно з навчальною задачею. Оволодіння нормами мовленнєвого етикету в ситуаціях навчального та побутового спілкування (вітання, вибачення, подяка, звертання з проханнями).

Уміння і навички читання й письма українською мовою формуються, починаючи з 2 класу, коли в учнів створена певна мовленнєва база: уміння правильної вимови, словниковий запас, граматичні вміння, а також уміння вести діалог і

розповідати. За своїми функціями формування початкових умінь читати й писати є по суті навчанням грамоти.

Читання. Оскільки в основі алфавітів обох мов лежить кирилиця, це завдання полегшується тим, що більшість букв діти засвоїли в процесі оволодіння грамотою з російської мови, у них сформувалися і певні навички читання. Тому на уроках української мови спеціального засвоєння потребують нові для дітей букви (і, є, ї, г), знак апостроф, буквосполучення ьо (на місці букви ё) та букви, які мають однакове написання, але інше звукове значення (ч, щ, г, и, е). У всіх інших випадках відбувається перенос знань і вмінь, засвоєних на уроках російської мови. При цьому слід ураховувати, що навички читання, сформовані на уроках російської мови, мають як позитивний, так і негативний вияв. Останнє проявляється у неправильному наголошуванні, вимові, перекручуванні українських слів під час читання, уповільненні темпу тощо.

Під час читання на початковому етапі основне завдання – домогтися правильності читання і розуміння прочитаного. З оволодінням цими вміннями зростає темп читання, однак спеціально пришвидшувати його не варто, оскільки це призводитиме до збільшення вимовних помилок.

Письмо. У 3 класі учні навчаються писати, вживаючи букви українського алфавіту і, и, е, є, ї, г, знак апостроф та буквосполучення ьо без правил правопису. Уроки навчання грамоти мають комплексний характер, тобто читання, письмо й розвиток мовлення проводяться на одному й тому ж уроці, тому важливо раціонально використовувати час на ці види роботи.

Під час письма українською мовою так само необхідно враховувати навички, які уже сформовані (письмо більшості букв та з'єднань), і спиратися на них та формувати нові, пов'язані з письмом нових букв і, є, ї, г, апострофа, буквосполучення ьо та уживанням їх у словах. Особливої уваги потребує вживання букв і, и, е, є у словах, подібних за звучанням (Іра, сир, поет), які однак відрізняються буквеним позначенням голосних. Оскільки зазначені букви найбільше зазнають впливу інтерференції, необхідні спеціальні вправління у їх вживанні.

Вимоги до техніки письма такі ж, як і до письма російською мовою. При цьому слід урахувати уміння, які вже сформовані на уроках російської, зокрема каліграфічні та ті, що стосуються культури оформлення записів у зошитах. На уроках української мови вони підтримуються, а не формуються як нові, тому каліграфічні хвилини не проводяться, однак за потреби організовується індивідуальна робота.

РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА

1 КЛАС

ОСОБИСТІСНІ РЕЗУЛЬТАТИ:

- усвідомлювати роль мови та мовлення в житті людей;
- емоційно «проживати» текст, висловлювати свої емоції;
- розуміти емоції інших людей, співчувати, співпереживати.

Засіб досягнення цих результатів — тексти, прочитані вчителем, літературних творів до ілюстрацій підручника.

МЕТАПРЕДМЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Регулятивні УНД:

- визначати й формулювати мету діяльності на уроці за допомогою вчителя;
- проговорювати послідовність дій на уроці;
- учитися висловлювати свої припущення на основі роботи з матеріалом

підручника;

- учитися працювати за планом, що пропонує вчитель;
- здатність орієнтуватися в цілях, завданнях, засобах та умовах спілкування.

Засобом формування регулятивних УНД служить проблемно-діалогічна технологія.

Пізнавальні УНД:

- орієнтуватися в підручнику (в змісті, умовних позначках і т.д.);
- знаходити відповіді на питання в ілюстраціях;
- перетворювати інформацію з однієї форми в іншу: переказувати невеликі

тексти.

Засобом формування пізнавальних УНД служить методичний апарат підручника, що забезпечує формування функціональної грамотності (первинних навичок роботи з інформацією).

Комунікативні УНД:

- оформлювати свої думки в усному мовленні (діалогічних і монологічних висловлюваннях на рівні речення чи невеличкого тексту);
- слухати й розуміти мовлення інших;
- домовлятися з однокласниками разом з учителем про правила поведінки та спілкування й дотримуватися їх;
- учитися працювати в парі, групі, виконуючи різні ролі (лідера, виконавця);
- прагнення до більш точного висловлювання особистої думки й позиції.

Засобом формування комунікативних УНД служить організація роботи в парах і малих групах.

ПРЕДМЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Мовні результати (лексичні, фонетичні, граматичні) лексичні:

- знати слова з тем, визначених програмою, в тому числі етикетну лексику, слова на позначення предметів побуту, української народної символіки;
- правильно і доречно вживати засвоєні слова в процесі мовлення;
- розрізняти міжмовні омоніми;
- засвоїти слова близькі й протилежні за значенням;

фонетичні:

- засвоїти вимову голосних і приголосних звуків української мови;
- розрізняти звуки, граматичні форми слів російської та української мов;
- орфоепічно правильно вимовляти звуки, звукосполуки та слова української мови;

граматичні:

- засвоїти форми звертання до дітей і дорослих;
- говорити, вживаючи слова (іменники і прикметники) у різних відмінкових формах однини і множини;

— використовувати у мовленні найбільш уживані іменники, дотримуватися норм чергування голосних і приголосних;

— засвоїти рід слів на позначення назв маленьких істот;

— вживати форми особових займенників, розповідаючи про себе або когось;

— розповідаючи про когось, щось, вживати форми прикметників вищого і найвищого ступенів;

— розповідаючи про того, хто виконує якусь дію, правильно вживати українські дієслівні форми. Мовленнєві результати (аудіювання, говоріння) аудіювання:

— зосереджено слухати мовлення вчителя;

— розрізняти схожі за фонетичними ознаками слова російської й української мов;

— слухати тексти різних жанрів (вірші, оповідання, казки) і розрізняти їх;

— розуміти, про кого розповідається в тексті, що розповідається;

— запам'ятовувати невеликі вірші, скоромовки, загадки, сприйняті на слух;

— запам'ятовувати початок і кінець тексту, послідовність розвитку подій у ньому (що було спочатку і що — потім);

говоріння:

— слухати й розуміти запитання та відповідати на них;

— відтворювати діалог казкових героїв, правильно інтонуючи його; — будувати та підтримувати діалог, який складається з 3–4-х реплік, враховуючи етикетну лексику;

— відповідати на запитання за змістом малюнка;

— будувати діалог за змістом ситуації та ситуативних малюнків;

— запитувати українською мовою, щоб одержати інформацію один про одного, батьків, місце помешкання тощо;

— розповідати напам'ять вірші, скоромовки, загадувати загадки;

— переказувати сприйнятий на слух невеликий текст чи уривок, інструкції до ігор тощо;

— складати розповідь (3–4 речення) за змістом малюнка, спостереженнями;

— розповідати про себе, свою родину, друга (подругу), іграшку, домашню тварину тощо.

Культурологічні відомості:

- знати назви предметів побуту та назви українських оберегів;
- знати українські народні свята (свято Миколая, Різдво, Великдень);
- знати українські дитячі ігри й розваги (2–3); 2–3 обрядові пісні (щедрівки, колядки, веснянки); 1–2 колискові пісні; 2–3 народні загадки; 1–2 народні казки;
- знати імена українських письменників (Т. Шевченко, І. Франко, Л. Українка).

2 КЛАС

ОСОБИСТІСНІ РЕЗУЛЬТАТИ:

- усвідомлювати роль мови й мовлення в житті людей;
- емоційно «проживати» текст, висловлювати свої емоції;
- розуміти емоції інших людей, співчувати;
- звертати увагу на особливості усних і письмових висловлювань інших людей (інтонацію, темп, тон мовлення; вибір слів і розділових знаків: крапка або три крапки, крапка або знак оклику).

Засобом досягнення цих результатів служать тексти підручника та підібрані вчителем і прочитані літературні тексти.

МЕТАПРЕДМЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Регулятивні УНД:

- визначати й формулювати мету діяльності на уроці за допомогою вчителя;
- проговорювати послідовність дій на уроці;
- учитися висловлювати своє припущення (версію) на основі роботи з матеріалом підручника;
- учитися працювати за планом, запропонованим вчителем.

Засобом формування регулятивних УНД служить проблемно-діалогічна технологія.

Пізнавальні УНД:

- орієнтуватися в підручнику (на розвороті, у змісті, в умовних позначках); у словнику;
- знаходити відповіді на питання в тексті, ілюстраціях;
- робити висновки в результаті спільної роботи класу та вчителя;
- перетворювати інформацію з однієї форми в іншу: докладно переказувати невеликі тексти.

Засобом формування пізнавальних УНД служать тексти підручника і його методичний апарат, який забезпечує формування функціональної грамотності (первинних навичок роботи з інформацією).

Комунікативні УНД:

- оформлювати свої думки в усній формі (на рівні речень чи невеликого тексту);
- слухати й розуміти мовлення інших; користуватися прийомами слухання: фіксувати тему (заголовок), ключові слова;
- виразно читати і переказувати текст;
- домовлятися з однокласниками разом з учителем про правила поведінки і спілкування й самооцінки і дотримуватися їх;
- учитися працювати в парі, групі; виконувати різні ролі (лідера, виконавця).

Засобом формування комунікативних УНД служать проблемно-діалогічна технологія та організація роботи в парах і малих групах.

ПРЕДМЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Мовні результати (лексичні, фонетичні, граматичні) лексичні:

- знати слова на теми, визначені програмою;
- розрізняти схожі слова російської та української мов;
- доречно вживати синоніми й антоніми, вживати (за допомогою вчителя) народні вирази, національно марковану лексику;

фонетичні:

- знати терміни голосний, приголосний звук, твердий, м'який, склад, наголос;
- розрізняти голосні й приголосні, тверді й м'які приголосні звуки, визначати склад, наголос;

- правильно вимовляти голосні звуки української мови в процесі мовлення;
- твердо вимовляти звук [ч];
- вимовляти фрикативний звук [г], у тому числі й у закінченні -ого;
- м'яко вимовляти звук [ц'];
- чітко, не оглушуючи, вимовляти дзвінки приголосні, в тому числі й нескладовий [й];
- пом'якшено вимовляти приголосні перед [і];
- правильно вимовляти подовжені приголосні;
- твердо вимовляти звуки [г], [к], [х] перед [и];
- правильно вимовляти дієслівні форми;
- вимовляти звуки [дж], [дз], [дз'];
- вимовляти звук [й] на місці апострофа у сполученнях б'я, п'я, в'я, м'я;
- граматичні:
 - розуміти терміни: речення, крапка, кома, знак питання, знак оклику;
 - розрізняти граматичні форми слів російської й української мов;
 - у процесі говоріння правильно вживати вказівні слова та особові займенники у різних граматичних формах;
 - вживати прийменники при побудові словосполучень, речень;
 - правильно вживати форми звертання до однокласників та дорослих;
 - правильно вживати граматичні форми слів, назв предметів під час діалогічного й монологічного мовлення;
 - розрізняти рід подібних у російській та українській мовах іменників;
 - правильно вживати граматичні форми слів — назв ознак предметів у процесі мовлення;
 - правильно вживати граматичні форми слів — назв дій під час діалогічного й монологічного мовлення.

Мовленнєві результати (аудіювання, говоріння, читання, письмо)

аудіювання:

- визначати, якою мовою — російською чи українською — вимовлено слова, які мають незначні фонетичні відмінності, відрізняються наголосом тощо;

- визначати у словах звуки, відмінні в російській та українській мовах, групувати слова за фонетичними й тематичними ознаками;
- розпізнавати слова, що є міжмовними омонімами;
- групувати слова за темами;
- розпізнавати тексти різних жанрів, класифікувати їх;
- зосереджено слухати текст і співвідносити прослуханий уривок з малюнком, вибирати з ряду поданих той, що стосується змісту прочитаного уривка;
- визначати з допомогою тестів про кого, що розповідається; хто головні герої; добирати заголовок;
- говоріння:
 - відповідати на запитання у зв'язку з темами, що вивчаються; вміти поставити запитання;
 - відтворювати діалог;
 - вступати в рольову гру;
 - вступати в діалог (4–5 реплік) з однолітками й дорослими, вживаючи етикетну лексику та слова звертання в зв'язку з потребами, визначеними у програмі;
 - переказувати прочитаний або сприйнятий на слух текст, в тому числі інструкції до ігор;
 - розповідати напам'ять скоромовки, вірші;
 - будувати зв'язну розповідь за аналогією до поданого зразка; за змістом малюнка; про себе, свою родину; про побачене чи почуте; описувати когось, щось (за аналогією);
- читання:
 - знати букви української мови та їхнє звукове значення; терміни: наголос, крапка, кома, знак питання, знак оклику;
 - правильно вимовляти голосні звуки української мови в процесі читання та наголошувати слова;
 - твердо вимовляти звуки [ч], [шч] на позначення букв ч, щ в процесі читання;
 - правильно читати слова з буквами г та ґ; і, и, е, є;
 - правильно вимовляти звуки, що позначаються буквами й–ї;

- злизо вимовляти звуки в складах з ьо в процесі читання;
- правильно вимовляти слова з апострофом;
- правильно (без перекручення) і свідомо читати (розуміти прочитане) цілими словами (в окремих випадках — поскладово);

- дотримуватися пауз перед розділовими знаками та в кінці речення;
- правильно інтонувати початок і кінець речення;

письмо:

- вміти писати букви (великі й малі) Іі, Єє, Її, Гг;
- вживати букви і, и, е, є, ї, г під час написання слів;
- вміти писати слова з буквосполученнями йо, ьо та апострофом;
- вживати вивчені букви під час списування речень чи тексту (25–30 слів) та самостійного запису окремих слів під час словникових диктантів (до 15 слів);
- вживати потрібні розділові знаки в кінці речень та перед а (всередині).

Культурологічні відомості:

- знати слова — назви предметів побуту, одягу, оберегів;
- знати про українські народні свята та звичаї їх зустрічати (звичай щедрувати і засівати на Різдвяні й новорічні свята, співати веснянки тощо);
- знати імена та прізвища українських письменників (Т.Г. Шевченко, Леся Українка, Василь Сухомлинський, Марійка Підгірянка, Наталя Забіла, Грицько Бойко);
- знати та вміти розповідати: 2–3 колядки, щедрівки, веснянки; 2–3 прислів'я та приказки; 1–2 казки; 3–4 загадки; знати 1–2 дитячі гри та вміти гратися в них, співати колискові пісні (1–2 пісні).

3 КЛАС

ОСОБИСТІСНІ РЕЗУЛЬТАТИ:

- емоційність; вміння усвідомлювати й визначати (називати) свої емоції;
- емпатія — уміння усвідомлювати й визначати емоції інших людей; співчувати іншим людям;
- почуття прекрасного — уміння почувати красу й виразність мовлення, намагатися вдосконалювати власне мовлення;
- інтерес до читання, до ведення діалогу з автором тексту; потреба в читанні;

- інтерес до вивчення мови;
- усвідомлення відповідальності до вимовленого й написаного слова.

Засобом досягнення цих результатів слугуватимуть тексти, питання і завдання до них, проблемно-діалогічна технологія, технологія продуктивного читання.

МЕТАПРЕДМЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Регулятивні УНД:

- самостійно формулювати тему й мету уроку;
- складати план вирішення навчальної проблеми разом зі вчителем;
- працювати за планом, звіряючи свої дії з метою, коректувати свою діяльність;
- в діалозі з учителем виробляти критерії оцінки й визначати ступінь успішності своєї роботи та роботи інших згідно з цими критеріями.

Засобом формування регулятивних УНД служать технологія продуктивного читання й технологія оцінювання навчальних досягнень (успіхів).

Пізнавальні УНД:

- користуватися різними видами читання: вивчальним, оглядовим, ознайомлювальним;
- вилучати інформацію, подану в різних формах (суцільний текст; несуцільний текст — ілюстрація, таблиця, схема);
- перероблювати й перетворювати інформацію з однієї форми в іншу (складати план, таблицю, схему);
- користуватися словниками, довідниками;
- здійснювати аналіз і синтез;
- установлювати причинно-наслідкові зв'язки;
- подавати роздум.

Комунікативні УНД:

- оформлювати свої думки в усній та письмовій формах з урахуванням мовленнєвої ситуації;
- адекватно використовувати мовленнєві засоби для вирішення різних комунікативних завдань; володіти монологічною та діалогічною формами мовлення;

- висловлювати й обґрунтовувати свою точку зору;
- слухати й чути інших, намагатися прийняти іншу точку зору, бути готовим коректувати свою точку зору;

- домовлятися та приходити до спільного вирішення у спільній діяльності;
- ставити питання.

ПРЕДМЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Мова і правопис звуки і букви:

- знати український алфавіт; терміни: голосний звук, приголосний звук, склад, наголос; кількість голосних звуків і позначення їх 10 буквами;

- правильно наголошувати українські слова;
- ділити слова на склади, робити звуковий аналіз;
- правильно вимовляти й позначати на письмі приголосні звуки;
- диференціювати тверді й м'які приголосні в російській та українській мовах;
- правильно вимовляти тверді приголосні;
- не вживати на письмі ь після твердих б, п, в, м, ф та р (у кінці слова);
- вживати м'який знак (ь) на позначення м'якості приголосних, зокрема звука [ц'] у кінці слів;

- робити звуковий аналіз слів та вживати ь для позначення вимови м'яких приголосних перед о;

- правильно вимовляти подовжені м'які приголосні й позначати їх на письмі двома буквами;

- вимовляти тверді приголосні перед [и], зокрема у граматичних формах (руки, дороги) та пом'якшені перед і;

- вживати на письмі після букв на позначення твердих приголосних букви і, и, орієнтуючись на вимову;

- робити звуковий аналіз слів з апострофом, вживати апостроф на позначення звука [й] перед [а, о, у, і], що на письмі позначаються буквами я, ю, є, ї;

- швидко знаходити в орфографічному словнику потрібне слово; текст:

- знати терміни: речення, розповідне, питальне, спонукальне, окличне речення; крапка, кома, знак питання, знак оклику; підмет, присудок, другорядні члени;

— вживати речення, різні за метою висловлювання в усному мовленні й на письмі;

— будувати речення, вживаючи фразеологізми, з якими знайомить їхній підручник;

— визначати головні члени речення;

— поширювати речення;

— складати речення за схемами; доповнювати за запитаннями тощо;

— будувати складні речення (з двох простих) за поданим зразком, схемою, вживаючи сполучники, ставлячи коми перед ними (крім і);

лексичне значення слова:

— пояснювати лексичне значення слів;

— розрізняти значення схожих за звучанням, але різних за значенням слів російської й української мов (луна – ехо, чоловік – муж, місто – гóрод, горóд– огород);

— здогадуватися, чому слово так називається (слова, значення яких вмотивовано: підберезовик, підвіконня);

— розрізняти слова, які мають пряме значення й багатозначні; — добирати синоніми й антоніми самостійно й за допомогою словників; — вибирати з ряду синонімів найбільш влучний;

— користуватися словниками (тлумачним, синонімів і антонімів) при доборі синонімів чи антонімів, для з'ясування значення слова; будова слова:

— володіти термінами: основа слова, закінчення, корінь, префікс, суфікс, споріднені (однокореневі) слова;

— визначати основу й закінчення;

— розрізняти споріднені слова та слова, близькі за значенням;

— знати правила чергування кінцевих звуків основи [г, к, х –з', ц', с'] та [о, е–і] в корені при зміні слів і словосполучень;

— змінювати зазначені звуки (голосні та приголосні) при словозміні та словотворенні;

— добирати групи споріднених слів;

— усвідомлювати роль суфіксів і префіксів;

- визначати будову слова: корінь, суфікс і префікс, закінчення;
- розуміти й пояснювати значення, яке надають суфікси словам;
- утворювати споріднені слова за допомогою суфіксів;
- правильно вимовляти й писати суфікси;
- розуміти й пояснювати значення, які надають словам префікси;
- утворювати споріднені слова за допомогою префіксів;
- правильно писати префікси, вживати апостроф;
- розрізняти схожі префікси і прийменники;
- розпізнавати ненаголошені [е], [и] та глухі й дзвінкі приголосні; добирати перевірни при написанні таких слів;

- застосовувати правило про позначення ненаголошених [е], [и] та глухих і дзвінких (у вимові) приголосних на письмі;

- розрізняти написання слів даного типу у російській та українській мовах;
- писати слова цього типу, орієнтуючись на вимову;
- списувати й писати під диктовку слова, речення, тексти.

Культурологічні відомості:

- знати правила українського мовленнєвого етикету й дотримуватися їх;
- знати прислів'я та приказки, народні вислови, загадки і доречно використовувати їх у мовленні;
- уміти розповідати про окремі народні звичаї (зустрічати гостей, шанувати хліб, з повагою ставитись до старших, вживаючи шанобливу форму Ви) та оберегів (рушники, віночок, стрічки, квіти).

Мовленнєва діяльність аудіювання:

- розрізняти слова української й російської мов;
- сприймати й розуміти завдання та інструкції, які дає вчитель;
- слухати й розуміти лексичне значення слів, класифікувати їх;
- розрізняти за інтонацією розповідні, питальні, окличні речення;
- розуміти зміст текстів, сприйнятих на слух; говоріння:
- правильно вимовляти звуки української мови;
- звертатися до дорослих й один до одного ввічливим тоном;

— вживати етикетну лексику; вибирати потрібний тон, силу голосу, темп мовлення;

— вступати в діалог і підтримувати його;

— розповідати напам'ять, дотримуючись правил літературної вимови, потрібного тону, темпу;

— правильно інтонувати речення (репліки) в процесі усного мовлення;

— запитувати й відповідати на запитання, вживаючи українські форми звертання та етикетну лексику;

— пояснювати значення слів української мови;

— переказувати дослівно, вибірково уривки, стисло — невеликі тексти, сприйняті на слух чи прочитані;

— розповідати за ситуацією в класі, за окремим малюнком чи серією малюнків;

— розповідати про себе, свою родину, друзів тощо;

читання:

— читати мовчки й розуміти прочитане;

— класифікувати слова за певними ознаками;

— встановлювати межі речень та правильно інтонувати їх;

— знаходити у тексті слова з орфограмами, синоніми й антоніми, споріднені й багатозначні слова тощо та речення, різні за інтонацією й метою висловлювання;

— доповнювати прочитане речення, редагувати його;

— визначати тему та головну думку тексту;

— визначати структурні елементи тексту;

— ділити (з допомогою вчителя) текст на частини, добирати заголовки;

— називати дійових осіб, давати їм коротку характеристику;

— знаходити в тексті образні слова й вирази, пояснювати їхню роль;

— розрізняти жанри текстів;

письмо:

— знати вимоги до ведення зошитів і культури записів і застосовувати знання й уміння, засвоєні на уроках російської мови на українському мовному матеріалі;

— розрізняти букви російського й українського алфавітів;

- вживати букви и, і, е, є, ї, г, ьо, апостроф під час письма українською мовою;
- списувати прозові й віршовані тексти без пропусків і заміни букв українського алфавіту російськими;
- робити підписи під малюнками, записувати імена дітей та дорослих тощо;
- складати й записувати речення за малюнком, опорними словами, на задану тему;
- формулювати й записувати запитання за змістом тексту, малюнка та відповіді на них;
- відновлювати деформований текст;
- колективно записувати переказ;
- складати й записувати текст за колективно складеним планом, малюнком і заголовком, малюнком і опорними словами;
- удосконалювати (редагувати) створений чи поданий текст;
- списувати й писати під диктовку, дотримуючись правил української орфографії та пунктуації.

4 КЛАС

ОСОБИСТІСНІ РЕЗУЛЬТАТИ:

- емоційність; вміння усвідомлювати й визначати (називати) свої емоції;
- емпатія — уміння усвідомлювати й визначати емоції інших людей; співчувати іншим людям;
- почуття прекрасного — уміння почувати красу й виразність мовлення, намагатися удосконалювати власне мовлення;
- інтерес до читання, до ведення діалогу з автором тексту; потреба в читанні;
- інтерес до вивчення мови;
- усвідомлення відповідальності до вимовленого й написаного слова.

Засобом досягнення цих результатів слугуватимуть тексти підручника, питання і завдання до них, проблемно-діалогічна технологія, технологія продуктивного читання.

МЕТАПРЕДМЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Регулятивні УНД:

- самостійно формулювати тему й мету уроку;
- складати план вирішення навчальної проблеми разом зі вчителем;
- працювати за планом, звіряючи свої дії з метою, коректувати свою діяльність;

- в діалозі з учителем виробляти критерії оцінки й визначати ступінь успішності своєї роботи та роботи інших згідно з цими критеріями.

Засобом формування регулятивних УНД служать технологія продуктивного читання й технологія оцінювання навчальних досягнень (успіхів).

Пізнавальні УНД: — користуватися різними видами читання: вивчальним, оглядовим, ознайомлювальним;

- вилучати інформацію, подану в різних формах (суцільний текст; несучільний текст — ілюстрація, таблиця, схема);

- перероблювати й перетворювати інформацію з однієї форми в іншу (складати план, таблицю, схему);

- користуватися словниками, довідниками;

- здійснювати аналіз і синтез;

- установлювати причинно-наслідкові зв'язки;

- подавати роздум.

Засобом розвитку пізнавальних УНД слугують тексти підручника та його методичний апарат; технологія продуктивного читання.

Комунікативні УНД:

- оформлювати свої думки в усній та письмовій формах з урахуванням мовленнєвої ситуації;

- адекватно використовувати мовленнєві засоби для вирішення різних комунікативних завдань; володіти монологічною та діалогічною формами мовлення;

- висловлювати й обґрунтовувати свою точку зору;

- слухати й чути інших, намагатися прийняти іншу точку зору, бути готовим коректувати свою точку зору;

- домовлятися та приходити до спільного вирішення у спільній діяльності;

- ставити питання.

ПРЕДМЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Мова і правопис текст:

- знати, що таке текст, які бувають типи текстів;
 - визначати тему й основну думку тексту;
 - добирати заголовок;
 - знаходити слова, що служать засобами зв'язку між реченнями тексту;
 - розрізняти типи текстів;
 - переказувати різні типи текстів;
 - будувати тексти різних типів;
 - знаходити у тексті речення різних типів і самостійно будувати їх;
 - правильно інтонувати речення та ставити потрібні розділові знаки;
 - правильно записувати спонукальні речення;
 - визначати головні й другорядні члени речення;
 - ставити питання від головного до залежного слова в словосполученні; аналізувати словосполучення в реченні (встановлювати зв'язок слів у реченні);
 - складати речення, поширювати їх; встановлювати зв'язок між словами в реченні;
 - вводити у власні речення найпростіші фразеологізми (накивати п'ятами, теревені правити тощо);
 - поширювати речення однорідними членами;
 - складати речення з однорідними членами із сполучниками та без них;
 - правильно інтонувати однорідні члени речення;
 - вживати кому перед сполучниками і (якщо він повторюється), а, але, та (в значенні але);
- лексичне та лексико-граматичне значення слова:
- добирати синоніми, антоніми;
 - розрізняти слова з одним значенням і багатозначні;
 - знаходити у текстах слова з переносним значенням;
 - використовувати синоніми й багатозначні слова при побудові речень;

— користуватися тлумачним та перекладним словником для з'ясування значення слова, словником синонімів — для добору синонімічного ряду;

частини мови:

— володіти термінами на позначення частин мови та їхніх граматичних ознак;

— користуватися українською термінологією під час відповіді на запитання вчителя;

— розрізняти слова — різні частини мови;

— розуміти значення предметності іменників, назв опредмечених ознак і дій;

— утворювати ряди однокоренових іменників за допомогою суфіксів і префіксів, пояснювати значення утворених слів;

— визначати рід і число іменників; — вживати іменники у належному їм роді й числі (кір, листя);

— відмінювати іменники, правильно вживати іменники у певному відмінку;

— знати, що таке прикметник, граматичні ознаки прикметників;

— утворювати прикметники від іменників та прикметників за допомогою суфіксів, пояснювати, як змінилося значення утворених слів;

— утворювати прикметники вищого і найвищого ступенів (великий—більший — найбільший);

— відмінювати прикметники чоловічого, жіночого, середнього роду в однині та множині;

— вживати прикметникові форми різних відмінків в усному мовленні й на письмі;

— розрізняти особові, присвійні, вказівні займенники;

— усвідомлювати роль займенників у тексті;

— спостерігати за відмінюванням особових займенників, робити висновки;

— змінювати форми особових займенників за відмінковими питаннями;

— вживати займенники у різних відмінкових формах при побудові словосполучень, речень;

— відрізняти займенники від прийменників і правильно вживати їх на письмі;

— вживати займенники при удосконаленні (редагуванні) тексту (замінювати займенниками іменники та прикметники, що повторюються);

— знати, що таке дієслово та які його граматичні ознаки;

— утворювати однокореневі дієслова за допомогою префіксів, пояснювати значення таких дієслів;

— будувати словосполучення й речення з дієсловами різних семантичних груп, речень з однорідними присудками;

— спостерігати й пояснювати роль дієслів у текстах-розповідях, описах, будувати тексти-описи явищ природи з використанням дієслів;

— розрізняти часи дієслів за допомогою запитань;

— змінювати час дієслів;

— вживати суфікс -в- у дієсловах чоловічого роду;

— знати, що таке неозначена форма дієслова, де вона найчастіше вживається та яке значення передається з допомогою цієї форми;

— спостерігати за таблицею змінювання дієслів і робити висновки;

— змінювати дієслова теперішнього і майбутнього часів за особами;

— ділити дієслова за дієвідмінами;

— правильно вимовляти та писати дієслова на -шся, -ться;

— будувати словосполучення й речення з дієсловами в різних особових формах теперішнього і майбутнього часів;

— вживати в усному мовленні та правильно писати найбільш уживані прислівники;

— вживати в усному мовленні та на письмі числівники від 1 до 20.

Культурологічні відомості:

— знати 4–5 прислів'їв, приказок, народних висловів і доречно вживати їх у власному мовленні; 2–3 народні казки; 2 дитячі гри;

— використовувати в мовленні найбільш уживані форми привітання та прощання;

— знати українські звичаї зустрічати гостей, проводити їх;

— знати імена найбільш відомих українських письменників (Т. Шевченко, Л. Українка, І. Франко, Н. Забіла, Т. Коломієць та ін.).

Мовленнєва діяльність аудіювання:

— зосереджено слухати українське мовлення, помічати неправильно вимовлені слова, виправляти помилки;

— розуміти зміст поданого тексту з одного прослуховування;

— розпізнавати в текстах образні слова й словосполучення, синоніми й антоніми, слова, вжиті в переносному значенні;

— розпізнавати на слух речення, різні за метою висловлювання й за інтонацією;

— розпізнавати речення зі звертаннями, місце звертання в реченні;

— визначати в тексті, сприйнятому на слух, тему й основну думку;

— розпізнавати у сприйнятих на слух реченнях слова, що належать до різних частин мови;

— розпізнавати закінчення у спільних для російської та української мов лексемах;

говоріння:

— знати правила українського мовленнєвого етикету й етикетну лексику;

— будувати діалог за змістом тексту та за уявною чи створеною в класі мовленнєвою ситуацією;

— висловлювати своє ставлення до почутого;

— вживати відповідні слова, уточнюючи почуте, висловлюючи припущення, здивування, переконуючися в достовірності;

— використовувати під час відповіді на запитання з мови українські терміни;

— самостійно виправляти допущені в процесі мовлення власні помилки та помилки однокласників;

— запитувати про час якоїсь дії, її місце, ознаки предмета тощо;

— переказувати текст дослівно, стисло, повністю чи вибірково;

— складати усно тексти за завданням учителя;

читання:

- швидко знаходити потрібне завдання чи вправу в підручнику, словничок, примітку, зразок і т.п.;
- читати вголос і мовчки, розуміти прочитане;
- групувати слова за лексичними, граматичними чи орфографічними ознаками;
- знаходити зайві слова в логічному ряду;
- правильно інтонувати речення під час читання вголос;
- дочитувати закінчення чи змінювати їх;
- розрізняти жанри художніх творів;
- знати імена та прізвища авторів художніх творів;
- читати цілими словами, правильно, не перекручуючи слів, дотримуючись наголосів, нормально за темпом;
- швидко орієнтуватися в тексті з метою добору правильної інтонації читання речень;
- робити розмітку тексту, виразно читати прозові й віршовані тексти;
- читати в особах, добираючи потрібний темп, тон, інтонацію читання;
- читати мовчки незнайомий текст і розуміти прочитане;
- самостійно знайомитися із значенням нових слів;
- визначати тему й основну думку тексту;
- визначати структурні частини тексту;
- ділити текст на частини і добирати заголовки;
- складати план тексту;
- пояснювати роль абзаців у тексті;
- знаходити в тексті художні засоби, усвідомлювати їхню роль;
- давати характеристику діючим особам; письмо:
- переносити уміння з техніки письма й оформлення записів на сторінці зошита з російської мови на українську;
- правильно і без помилок підписувати свій зошит;
- складати й записувати деформовані речення, тексти;

— складати й записувати речення й тексти за завданнями підручника чи вчителя;

— переказувати й записувати переказ;

— удосконалювати власний текст;

— списувати без помилок;

— писати різні види диктантів.

6. Тематичний план

1 клас

Розвиток навичок мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння)

Тематика мовлення

Хто я?

Мої іграшки, ігри. Українські дитячі ігри.

Знайомство. Ввічливість.

Родина.

Школа. Клас. Навчальне приладдя. Навчання.

Пори року (відповідно до календарних дат).

Кольори.

Овочі. Фрукти.

Лічба (в межах 10).

Дім. Квартира. Допомога вдома.

Людина. Частини тіла. Гігієна.

Одяг. Взуття.

Посуд, їжа (продукти харчування).

Дикі та свійські тварини.

Твоє рідне місто (село).

Українські свята, обряди

2 клас

Родина. Звуки [о], [а].

Школа. Звук [ч].

Клас. У класі.

Чергування. Дієслова на позначення дії.
У країні ввічливості. Звук [ў]
Вдома. Звук [ц'].
Навчальні речі. Буква щ
Знайомство. Звук [г].
Звуки [б], [д], [ж], [з]. Змінювання звуків.
Чарівні фарби. Кольори
Дари осені. Овочі.
Золота осінь. У нашому саду
Подовження звуків
Буква І і. Буква и.
Квартира. Меблі.
Посуд
Народні звичаї. Колядки. Щедрівки
Буква Е е. Буква Є є.
Ранок школяра. Дієслова на позначення дії
Буква Ї. Дієслова на позначення дії
Продукти. Їжа.
Буквосполучення йо,ьо.
Особові займенники
Звуки [дж], [дз], [дз']. Буква Г г
Апостроф
Лічба
Пори року. Місяці
Час. Дні тижня. Годинник
Дикі та свійські тварини.
Птахи
Людина. Одяг. Взуття
Квіти.
Повторення вивченого

3 клас

Вступ. Мова – найважливіший засіб спілкування. Культура мовлення.

Текст. Поняття про текст. Частини тексту. Абзац

Речення. Поняття про речення. Звертання

Слово. Значення слова. Головні члени речення. Слова з прямим і переносним значенням. Багатозначні слова та омоніми. Поняття про синоніми та антоніми

Будова слова. Будова слова. Спільнокореневі слова. Чергування голосних і приголосних звуків у коренях слів. Вимова і правопис слів з ненаголошеними [е], [и] в коренях, що перевіряються наголосом. Вимова і правопис слів із дзвінками та глухими приголосними звуками. Префікс. Суфікс. Правопис префіксів роз-, без-, з-, с-. Апостроф після префіксів

Морфологія. Загальне поняття про частини мови. Іменник. Власні і загальні назви іменника. Велика буква у власних назвах. Змінювання іменників за родами. Змінювання іменників за числами. Змінювання іменників за питаннями. Прикметник. Зв'язок прикметників з іменниками. Змінювання прикметників за родами та числами. Загальне поняття про дієслово. Змінювання дієслів за часами. Написання *не* з дієсловами

Повторення вивченого за рік.

4 клас

Повторення вивченого в третьому класі. Звуки і букви. Норми української вимови. Апостроф. Будова слова. Спільнокореневі слова. Дзвінки й глухі приголосні звуки.

Речення. Види речень за метою висловлювання. Звертання у реченні. Зв'язок слів у реченні. Головні та другорядні члени речення. Однорідні члени речення.

Слово. Морфологія. Розподіл слів на частини мови. Іменник. Рід іменників. Число іменників. Відмінювання іменників. Відмінки. Відмінювання іменників чоловічого і жіночого роду із закінченням -а (я) в однині. Чергування приголосних в основах іменників жіночого роду, вжитих у Д. і М. відмінках однини. Особливості відмінювання іменників чоловічого та середнього роду. Відмінювання іменників жіночого роду з нульовим закінченням. Відмінювання іменників – назв маленьких

істот. Прикметник. Пряме та переносне значення слова. Творення прикметників від іменників. Відмінювання прикметників. Особові займенники. Відмінювання особових займенників. Дієслово. Неозначена форма дієслова. Часи дієслова

Повторення вивченого за рік.